

# ÖĞRETMEN REHBER KİTAPÇIĞI

Oryantalist Resim Koleksiyonu

Kesişen Dünyalar: Elçiler ve Ressamlar



PERA MÜZESİ

Değerli Öğretmenler,

Suna ve İnan Kıraç Vakfı Pera Müzesi, koleksiyon sergilerini öğrencileriyle birlikte serbest olarak gezmek isteyen öğretmenlere yönelik Öğretmen Rehber Kitapçıkları hazırladı.

Kitapçıklarda Oryantalist Resim Koleksiyonu - Kesişen Dünyalar: Elçiler ve Ressamlar, Kütahya Çini ve Seramikleri Koleksiyonu - Kahve Molası, Anadolu Ağırlık ve Ölçüleri Koleksiyonu sergilerinden seçilmiş eserlerin açıklamaları, müfredata ve hedeflenen kazanımlara uygun etkinlik önerileri, öğrencilere yönelik sorular yer alıyor. Bu kitapçıklar sayesinde öğretmenler, öğrenci gruplarıyla müzeye gelmeden önce hazırlık yapabiliyor, eserlerin incelenmesine ilişkin bilgi edinebiliyor. Sunulan bilgiler doğrultusunda öğrenciler; eleştirel ve yaratıcı düşünme, sorgulama, kendilerini doğru biçimde ifade edebilme becerilerini geliştiriyor. Müze gezisi sonrasında ise, dileyen öğretmenler okula döndüklerinde öğrencileriyle müzede gezdikleri sergiler hakkında çeşitli etkinlikler yapabiliyor.

**Serbest Gezi Gün ve Saatleri:**

Salı, 10:00-16:00 arasında her saat başı

Çarşamba, 10:00-16:00 arasında her saat başı

Perşembe, 10:00-16:00 arasında her saat başı

Cuma, 10:00-16:00 arasında her saat başı

Gruplar en fazla 45 öğrenci ile müzeyi öğretmenleri eşliğinde ziyaret edebilir.

Rezervasyon için, ziyaret tarihi, öğrenci sayısı, öğretmen sayısı, ziyaret saati, yaş grubu ve öğretmen iletişim bilgileri gereklidir.



## Pera Öğrenme Hakkında

Pera Müzesi Öğrenme Programları'nda uygulamalı çalışmalarla pekiştirilen atölyeler, müzeyi sosyal hayatın bir parçası kılmayı amaçlıyor. Bu amaç doğrultusunda oluşturulan programlar, koleksiyon sergilerinin yanı sıra, süreli sergilere yönelik de hazırlanan atölyeler ile Pera Çocuk (4-6, 7-12), Pera Genç (13-17), Pera+ (18+, 60+), Öğretmenler, Okul Grupları (anaokulu, ilkokul, ortaokul, lise) ve Pera Engelsiz (Zihinsel Engelli) kategorileri altında birbirinden renkli ve yaratıcı etkinlikleri yıl boyunca sürdürüyor.

Sanatın farklı akımlarına gönderme yapan atölyelerde tecrübe beklenmeksizin katılımcılar; müzeciliğe dair farklı süreçleri de inceleme imkânı buluyor. Aynı zamanda katılımcılar görerek, dokunarak, koklayarak, interaktif bir şekilde deneyimleyerek keşfediyor. Çocukların ve gençlerin merakla bekledikleri Sanal Gerçeklik, Maker, 3 Boyutlu Tasarım, Minecraft, IoT gibi atölyeler gerçekleştiriliyor. Yaratıcı drama yöntemlerini kullanarak rol yapma, doğaçlama ve oyunla, müzeyi yaşayan bir mekân olarak deneyimlemelerini sağlayan, müze bilinçlerini ve estetik becerilerini geliştiren çalışmalar yapılıyor.

Pera Öğrenme senelik programı kapsamında, özel günlere yönelik de atölyeler gerçekleştiriyor. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda çocuklara yaratıcı drama, beden perküsyonu, masal anlatımı, Çocuk Oda Orkestrası ve Çoksesli Çocuk Korosu etkinlikleri düzenleniyor. 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nda gençlere; Hip-Hop dans atölyesi, maske atölyesi gibi ilgi çekici ücretsiz atölyeler yapılıyor. Bunlara ek olarak, Yarıyıl Tatili Atölyeleri, Anneler Günü, Babalar Günü, Yaz Tatili Atölyeleri ve Yılbaşına Özel Atölyeler gibi farklı atölyelere de yer veriliyor.

18 yaş ve üzerindeki herkesin katılabildiği Pera+ atölyelerinde katılımcılar, farklı konularda uzmanlaşmış eğitimler eşliğinde Pera Müzesi'nin koleksiyon ve süreli sergilerini geziyor ve müzeyi felsefe, müzik, edebiyat, fotoğrafçılık gibi farklı disiplinler ile birlikte deneyimliyor. Pera Öğrenme koleksiyon sergileri kapsamında farklı branşlardaki öğretmenlere yönelik sergi turu ve disiplinler arası atölyeler düzenliyor. Atölyelerde öğretmenlere müzeyi öğrencileriyle nasıl daha etkili ve interaktif şekilde gezebileceklerine dair bilgiler de veriliyor. Son olarak, Pera Müzesi'nin süreli sergilerinden ilhamla hazırlanan yaz atölyelerine katılan çocukların yaratıcı dünyasını yaz sergileriyle bir araya getiriyor. Yaz atölye programında çocukların yarattıkları objelerden oluşan sergi hem atölye alanında hem de dijital platformda izleyiciyle buluşuyor.

Pera Öğrenme Programları kapsamındaki bu çok çeşitli atölyelerde herkesi kendini sanat ve tasarımla ifade etmeye, Pera Müzesi'ne bekliyoruz.

## Suna ve İnan Kırac Vakfı Oryantalist Resim Koleksiyonu

### 2. Kat Sergi Salonu

#### Sevgi ve Erdoğan Gönül Galerisi

Suna ve İnan Kırac Vakfı'nın, konusunda ülkemizin en zengin koleksiyonlarından biri olan Oryantalist Resim Koleksiyonu, 17. yüzyıldan 20. yüzyıl başlarına uzanan bir dönemde, Avrupalı ressamların özellikle Osmanlı dünyasını ve ağırlıklı olarak İstanbul'u betimleyen eserlerinin yanı sıra, Osmanlı sanatçılarının bu dönemdeki karşılıklı etkileşimini yansıtan eserlerini de barındırmaktadır. İmparatorluğun son iki yüzyılından geniş bir görsel panorama sunan bu koleksiyonda Osman Hamdi Bey'in yapıtları ve ünlü "Kaplumbağa Terbiyecisi" tablosu da yer almaktadır. Oryantalist sanatın Osmanlı eksenli bu çok özel kesitine yönelmiş olmasıyla da ayrıcalıklı bir yere sahip olan Koleksiyon, Pera Müzesi'nin Sevgi ve Erdoğan Gönül Galerisi'nde açılan uzun dönemli tematik sergiler aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

### Kesişen Dünyalar

#### Elçiler ve Ressamlar

Suna ve İnan Kırac Vakfı Oryantalist Resim Koleksiyonu'ndan seçilmiş yapıtlarla 17. yüzyıldan 19. yüzyıla elçi portreleri ve elçilerin sanat koruyuculuğu.

Osmanlı, erken dönemlerinden itibaren Avrupa devletleriyle yoğun ilişkiler kurmuş, Batılılar için kimi zaman korkuyla karışık bir merakla yanı başlarındaki bu büyük askeri gücün ve siyasi otoritenin kaynağı olan devleti daha yakından tanıma ve anlama çabası politik bir gereklilik olarak ortaya çıkmıştır. Farklı kültürlerin bu karşılaşması kuşkusuz en kalıcı ürünlerini sanat alanında vermiştir.

Savaş, ittifak arayışları, ticaretin geliştirilmesi ve statü çatışmaları yaşanan yoğun diplomatik trafiğin en önemli nedenleridir. Geniş bir coğrafyaya yayılan Osmanlı İmparatorluğu özellikle 19. yüzyıla kadar diğer ülkelere gönderdiğinden daha fazla elçiyi kabul etmiş, gelen elçileri kendine özgü gelenekler uyarınca ağırlamıştır. Batılı elçiler Osmanlı'nın İstanbul başta olmak üzere kentlerini, toplumsal yapısını, geleneklerini, idari ve askeri yapısını belgeleme ihtiyacıyla hareket etmiş; geri dönerken hazırladıkları raporların yanı sıra, yanlarında götürdükleri hediyelerin ve resimlerin tanıklığından da yararlanmışlardır. Bu amaçla çoğu zaman aslına sadık görsel belgeler oldukları varsayılan resimler, saygınlığın ve toplumsal konumun en açık ifadeleri olmuş, kitlelere de hitap edebilme potansiyelleri açısından özel bir yere ve anlama sahip olmuşlardır. Elçilerin Doğu'ya giderken maiyetlerine aldıkları ressamalara ya da burada karşılaştıkları sanatçılara sipariş vererek yaptırdıkları eserler Avrupa şatolarının duvarlarını süsleyen koleksiyonlara, gravürlü kitaplara dönüşmüş; başka sanatçıların eserlerine de kaynaklık ederek Osmanlı dünyasına ilişkin geniş bir görsel dağarcığın oluşmasını sağlamıştır. Avrupa ülkelerine gönderilen Osmanlı elçileri de dönemin önde gelen Avrupalı ressamlarının fırçasından çıkan anıtsal portrelere konu olmuş, bu önemli ziyaretin anısı yaşatılmıştır.

Suna ve İnan Kırac Vakfı Oryantalist Resim Koleksiyonu'ndan yapılan bu seçki bizleri sanatın rehberliğinde diplomasi tarihinin dolambaçlı yollarında gezdirirken ilgi çekici kişiliklerle tanıştırıyor. Elçiler ve ressamlar, resimlerin sessiz ama bir o kadar da zengin ve renkli diliyle bizlerle konuşmaya; raporlarını, mektuplarını sunmaya, kendi çağlarını, dünya görüşlerini, gezip gördüklerini, katıldıkları törenleri anlatmaya devam ediyorlar.

Kazanımlar: HB.1.5.1., HB.1.5.2., HB.1.5.3., HB.1.5.4., SB.6.1.1., SB.6.1.2., SB.6.1.3., SB.6.1.4., SB.6.7.1., SB.6.7.2., SB.6.7.3., SB.6.7.4., SB.7.2.1., SB.7.2.2., SB.7.2.3., SB.7.2.4., SB.7.2.5.



## Öğrenilecek Kelimeler

- Oryantalizm
- Elçi
- Sadrazam
- Arz Odası
- Yeniçeri Askerleri
- Çanak Yağması/ Ulufe

## Venedik Balyosunun Topkapı Sarayı'na Kabulü Elçi Alayı



Jean Baptiste Vanmour, 1725?  
Tuval üstüne yağlıboya, 88,5 x 120,5 cm

elçi heyetinin Gökçeada'ya varmasıyla başlar, karşılamada bulunan gemi sayısı büyük önem taşırdı. Francesco Gritti de iki kadırgayla karşılanmış 15 pare top atışıyla selamlanmıştı. Çeşitli ikramlarda bulunduktan sonra resmi giysileri içindeki balyos ve maiyeti halkın da izlediği bir geçit töreniyle kente girerdi.

Kazanımlar: HB.2.4.1., SB.4.2.1., SB.4.2.2., SB.4.7.1., SB.5.2.1., SB.5.2.2., SB.5.2.3., SB.5.2.4., SB.5.2.5., SB.5.7.1., SB.5.7.2., SB.5.7.3., SB.5.7.4., Ş.1.1., Ş.1.2., Ş.1.3., Ş.1.4., Ş.5.2., Ş.5.3., Ş.5.4., Ş.5.5., Ş.5.6., Ş.5.7.

## Sorular

- 1.Sizce bu eserde ne anlatılıyor?
- 2.Bu eserde nasıl bir tarihi olay anlatılıyor olabilir?
- 3.Hikâye hangi zaman ve mekânda geçiyor olabilir?
- 4.Kıyafetleri neden farklı olabilir?
- 5.Sizce ressam gördüğünüz kişilerden hangisine dikkat çekmek istiyor?
- 6.Sizce eserdeki elçi nereli olabilir?

## Cevaplar

- 1.Elçi alayının geçişini görüyoruz.
- 2.Sanatçı elçi alayını kent içinden geçerken resmediyor. Venedik balyoslarının Osmanlı topraklarına Padişah tarafından kabul edilecekleri Topkapı Sarayı'na gidiyor.
- 3.Osmanlı Dönemi'nde (1723-1726 yılları) ve İstanbul'un bugün Pera Müzesi'nin de bulunduğu Pera-Galata bölgesi. Ortada Pera Mezarlığı arkada Galata Surları görülüyor.
- 4.Osmanlılar ve Venedikliler farklı kültürleri temsil ettikleri için kıyafetleri farklı
- 5.Venedik Büyükelçisi Francesco Gritti
- 6.Italyan

Resimde, Avrupalı bir elçi heyetinin Osmanlı görevlileri eşliğinde Pera sırtlarından geçişi betimlenmiştir. Galata Mezarlığı'nın yanından geçen beyaz atlı elçi ön planda, merkeze yakın bir konuma yerleştirilmiştir. Bu resimde betimlenen elçi, 1723-1726 yılları arasında İstanbul'da görevli Venedik Balyosu Francesco Gritti olabilir. Yeniçerilerden oluşan bir bölük önden gitmekte, solda alayın geçişini izleyen halktan bir grup insan, arka planda da yelkenlilerle kaplı Haliç, Süleymaniye Camii, Bozdoğan Kemeru görülmektedir.

## Bunları Biliyor Muydunuz?

Venedik balyoslarının Osmanlı topraklarına kabulü

## Elçi Heyeti'nin Topkapı Sarayı'nın İkinci Avlusundan Geçişi



Jean Baptiste Vanmour, 1725?  
Tuval üstüne yağlıboya, 90 x 121 cm

Elçilerin saraya kabulü yeniçerilerin 3 ayda bir maaşlarını aldıkları ulufe gününe rastlatılır, elçilik heyeti Topkapı Sarayı'nın ikinci avlusundan geçerken ulufelerini almış yeniçerilerin yere konmuş tabaklardaki yemekleri kapışmasını izlerdi. Dizinin ikinci resmi olan bu tabloda, sağda iki saray görevlisinin öncülüğünde avludan geçerken betimlenen elçi heyeti, "çanak yağması" adı verilen bu olaya tanık olmaktadır.

Kazanımlar: SB.4.2.1., SB.4.2.2., SB.5.2.1., SB.5.2.2., SB.5.2.3., SB.5.2.4., SB.5.2.5., SB.5.7.1., SB.5.7.2., SB.5.7.3., SB.5.7.4.

### Sorular

1. Bir önceki eser ile şimdi gördüğümüz eser arasında benzerlik var mı?
2. Bu eserde ressam hangi karaktere dikkat çekmek istiyor?
3. Daha önce Topkapı Sarayı'nı ziyaret etme fırsatınız oldu mu? Eserdeki figürler Topkapı Sarayı'nın hangi kısmında bulunuyor?
4. Mavi kaftanlı iki kişinin görevleri ne olabilir?
5. En önden yürüyenlerin görevleri ne olabilir?
6. En arkada hareket halindeki figürlerin görevi ve ne yaptıklarını yorumlayın.

### Cevaplar

1. "Elçi Alayı" eserindeki figürler benzerlik gösteriyor.
2. Önde, üçüncü sırada yürüyen Francesco Gritti. Peruğu ve kıyafetinin çarpıcı rengi ile dikkat çekiyor.
3. Topkapı Sarayı ikinci avlusunda .
4. Tercüman.
5. Kapıcı, güvenlik, kabul töreninin idaresi.
6. En arkadaki figürler yeniçerilerdir. Eserde yer alan Osmanlı askerlerinin üç ayda bir maaşlarını aldıkları güne ulufe günü deniyor. Bu nedenle de yeniçeriler elçilik heyeti geçerken yerdeki kapların içindeki yemekleri kapışıyorlar. "Çanak yağması" adı verilen bu olay ordunun gücünü ve askerlerin sultana olan bağlılığını yansıtan bir gösteri.

## Elçi Onuruna Sarayda Verilen Yemek



Jean Baptiste Vanmour, 1725?  
Tuval üstüne yağlıboya, 90 x 121 cm

Resimde, Arz Odası'ndaki kabul töreninden önce elçi heyetine sadrazam tarafından verilen yemek betimlenmiştir. Divan-ı Hümayun toplantılarının yapıldığı Kubbealtı'nda verilen bu yemek sırasında elçi, iki yanında dragomanlarıyla (çevirmen) birlikte, sadrazamla aynı sofrada otururdu. Heyetin öteki üyeleri de öbür Osmanlı ileri gelenleriyle birlikte yemek yerlerdi. Ön planda, asasıyla yemek servisini denetleyen kapıcılar kethüdası ve hizmetçiler görülmektedir. Divan-ı Hümayun toplantılarının yapıldığı Kubbealtı'nda Sadrazam tarafından verilen yemeğe katılan elçi iki yanındaki dragomanlarıyla (tercüman) ile birlikte Sadrazam'la aynı sofrada otururdu.

### ***Bunları Biliyor Muydunuz?***

Resimde görüldüğü üzere, sadrazamın elçiden daha yüksek bir sandalyede otururdu. Bu bir güç göstergesidir. "Yüksek dereceli maiyeti de iskemleye otururdu. Bazı elçiler sadrazamın yeterince saygı göstermediğinden şikâyet etmiş hatta sadrazamın oturduğu taburenin yüksekliği konu olmuştur."

Kazanımlar: SB.4.2.1., SB.4.2.2., SB.5.2.1., SB.5.2.2., SB.5.2.3., SB.5.2.4., SB.5.2.5., SB.5.7.1., SB.5.7.2., SB.5.7.3., SB.5.7.4.

### **Sorular**

- 1.Gördüğünüz ilk iki eserde de öne çıkan figürü bulunuz.
- 2.Eserde yemek salonunda olduklarını gösteren işaretler nelerdir?
- 3.Elçi kiminle yemek yiyor?
- 4.Sadrazam ve elçi ne hakkında konuşuyor olabilir?
- 5.Sohbetlerine kim yardımcı oluyor?
- 6.Bu eserde padişahın nerede olduğunu tahmin edin.

### **Cevaplar**

- 1.Eserin ortasında kırmızı taburenin üzerinde bize arkasını dönmüş şekilde oturan Francesco Gritti'dir.
- 2.Eserdeki figürler masalar etrafında oturuyorlar ve önlerinde servis tabakları bulunuyor. Türk kültüründe misafirin her zaman önemli bir yeri olmuştur.
- 3.Sadrazam ile yemek yiyor. (Sadrazam: Padişahın sağ koludur.)
- 4.Tahmine dayalı bir sorudur.
- 5.Tercüman yardımcı oluyor.
- 6.Eserin merkezinde bulunan duvardaki küçük pencerenin arkasında duran silüet.

## Sultan III. Ahmet'in Avrupalı Bir Elçiyi Kabulü



Jean Baptiste Vanmour, 1725?  
Tuval üstüne yağlıboya, 90 x 121 cm

Elçiye "hilat" adı verilen özel kürk astarlı ipek bir kaftan giydirildikten sonra Arz Odası'nda padişah tarafından kabul edilirdi. Elçinin itimatnamesi (güven mektubu) bir vezir tarafından teslim alınır, Sadrazam tarafından padişahın yanındaki yastığın üzerine bırakılırdı. Karşılıklı iyi niyetleri dile getiren konuşmaların ardından ve padişahın önünde eğilen elçi, geri geri yürüyerek odadan çıkardı.

### *Bunları Biliyor Muydunuz?*

#### **Resimde betimlenen Sultan III. Ahmet kimdir?**

1683'te II. Viyana Kuşatması'ndan sonra Osmanlı orduları art arda yenilmeye başlamış ve askeri üstünlük Avrupalılara geçmiştir. Bu durum

karşısında Osmanlı yönetici ve aydınları Avrupalıların askerî alandaki üstünlüklerini kabul etmeye başlamışlardır. Böylece tarihimizde XVIII. yüzyıl başlarından itibaren ilk defa Osmanlı kurumlarının batıdan örnek alınarak düzenlenmeye çalışıldığı bir dönem "Lale Devri" başlamıştır.

#### **Lale Devri**

"Lale Devri" diye isimlendirilen dönemde 1718–1730 yılları arasında tahtta Sultan III. Ahmed, sadaret makamında ise Nevşehirli Damat İbrahim Paşa bulunuyordu. Osmanlı tarihinde ilk defa Lale Devri ile Batı kültürü ve kurumlarına yoğun bir ilgi başlamıştır. Lale Devri'nde Osmanlılar, Batılılar ve bilhassa Fransızlarla iyi ilişkiler kurmuşlardır. Lale Devrini, Patrona Halil isyanından sonlandırmıştır. Vanmour'un Patrona Halil'i resmettiği tablosu Hollanda'daki Rijksmuseum'da bulunuyor.

#### **Dönemin malzemeleri**

Hilatin malzemeleri samur kürk astarlı ipek kumaşlandır.

Kazanımlar: SB.4.2.1., SB.4.2.2., SB.5.2.1., SB.5.2.2., SB.5.2.3., SB.5.2.4., SB.5.2.5., SB.5.7.1., SB.5.7.2., SB.5.7.3., SB.5.7.4.

#### **Topkapı Saray Hakkında**

Topkapı Sarayı, Osmanlı sultanlarının ikametgâhı, devletin yönetim ve eğitim merkezidir. İstanbul fatihi Sultan II. Mehmed tarafından 1460-1478 tarihleri arasında yaptırılmış olan ve zaman içerisinde bazı ilavelerin yapıldığı Saray'da, Osmanlı padişahları ve Saray halkı 19. yüzyıl ortalarına kadar ikamet etmiştir. 1850'lerin başında Sultanlar, mevcut Saray 19. yüzyılın devlet protokolü ve merasimlerine ilişkin gereksinimleri karşılamakta yetersiz kaldığı için Boğaz'daki Dolmabahçe Sarayı'na taşınmışlardır.

**Sarayın Bölümleri** (Haremlik, selamlık, avlu, arz odası vb.) Fatih Sultan Mehmed Döneminde yaptırılan Topkapı Sarayı yaklaşık dört yüz yıl ülkenin idare, eğitim ve sanat merkezi olmuştur.



## **Birun**

- Topkapı Sarayı'nın dış bölümüdür.
- Tarih boyunca birçok Divan-ı Hümayun toplantısına sahne olan Kubbealtı sarayın bu bölümünde yer almaktadır.
- Yabancı elçilerin ve divan üyelerinin kabul edildiği Arz Odası bu bölümdedir.
- Altı bölük halkı, yeniçeri ağası, cebeciler, topçular, çarşıgırlar, seyisler, müteferrikalar bu bölümde bulunurdu.
- Birun, Babussade kapısı ile Enderun'a bağlanırdı.

## **Enderun**

- Sarayın iç bölümüdür.
- Padişahın güvenilir hizmetkârları bu bölümdedir.
- Devletin ihtiyaç duyduğu devlet adamları bu bölümde Enderun Mektebinde yetiştirilirdi.
- Enderun Mektebinde eğitim, oda denilen yerlerde yapılıyordu.
- 5 kısımdan oluşurdu: Has oda, hazine odası, kiler odası, büyük oda ve küçük oda.

## **Veziriazam (Sadrazam) kimdir?**

- Padişahın en yetkili kişisidir.
- Üst düzey devlet memurlarının atama ve görevden alma işlerinden sorumludur.
- Padişahın katılmadığı seferlere Serdar-ı Ekrem unvanıyla ordu komutanı olarak katılırdı.
- Günümüzdeki Başbakan.

Sadrazam (veziriazam), padişahın vekili ve yardımcısıdır. Padişahın mührünü taşırdı. Fatih Sultan Mehmed Dönemi'nden itibaren divan toplantılarına başkanlık etmeye başladı. Padişah sefere katılmadığı zaman orduyu komuta ederdi.

## **Yeniçeriler kimdir?**

Yeniçeri, Osmanlı Devleti'nde askerî bir sınıftı. Kuruluşunu Orhan Gazi veya I. Murad dönemlerine dayandıran farklı görüşler bulunmaktadır.

"Ben Kapıkulu Ocağı'nda görevli bir yeniçeri askeriyim. Üç ayda bir ulufe adı verilen maaş alırız. Savaş zamanı orduya katılır, savaş dışında başkentin güvenliğini sağlarız. Balkanlarda yaşayan gayrimüslim bir ailenin çocuğuydum. Köyümüze gelen askerler tarafından ailemin rızasıyla köyden alınarak Anadolu'da bir Türk ailenin yanına yerleştirildim. Daha sonra başkente gelerek Acemi Ocağı'nda askerlik eğitimi aldım. Buna 'Devşirme Sistemi' denir. Devletten aldığım maaşla iyi bir birikim yaptım. Seneye emekli oluyorum. Askerlik süresince başka bir işle uğraşmamız ve evlenmemiz yasaktır." (Kaynak: Sosyal Bilgiler, 7. sınıf ders kitabı)

Kazanımlar: SB.7.2.1., SB.7.2.2., SB.7.2.3., SB.7.2.4., SB.7.2.5.

## **Dragoman kimdir?**

Tarihte, bir devletin başka bir devletle kurduğu ilişkide diplomatların görevlerine yardımcı olmaları için dile hakim kişilere gereksinim duyuluyordu ve bu kişiler Osmanlı İmparatorluğu döneminde "Dragoman" adı verilen mütercim- tercümanlardı.

"Elçi daha sonra dragomanı aracılığıyla padişaha değil, sadrazama hitap eder..." (Kaynak: Kesişen Dünyalar: Elçiler ve Portreleri kitabında Günsel Renda, "Osmanlı'da Diplomatik İlişkiler: Elçiler ve Portreleri" 39, 2014.)

Kazanımlar: SB.4.2.1., SB.4.2.2., SB.4.7.1.

## Sorular

- 1.Bu sahnede bir karşılama töreni olduğuna dair işaretler nelerdir?
- 2.Elçi padişahı nerede ziyaret ediyor?
- 3.Padişahın eserdeki konumu nedir?
- 4.Elçiyi ve arkadaşlarını Osmanlılar neden kollarından tutuyorlar?
- 5.Elçi padişaha ne getirmiş olabilir?
- 6.Elçi öncelikle mektubu kime takdim etmeli?
- 7.Elçinin mektubunu görebiliyor musunuz?
- 8.Sadrazam mektubu nereye bırakıyor?
- 9.Elçi mektubu takdim ettikten sonra odadan dışarı nasıl çıkıyor?

## Cevaplar

- 1.Francesco Gritti Sultan III. Ahmet'in ve maiyetinin huzuruna çıkmıştır.
- 2.Arz Odası'nda.
- 3.Tahtında oturuyor.
- 4.Güvenlik sebebiyle.
- 5.Güven mektubu.
- 6.Sadrazama.
- 7.Evet/Hayır
- 8.Padişahın yanındaki kutuya bırakıyor.
- 9.Padişahın önünde eğilerek geri geri yürüyerek odadan çıkıyor.

## Bunları Biliyor Muydunuz?

Sergide yer alan eserler fotoğraf makinesi keşfedilmeden önce yapılmıştır.

## Fotoğraf nedir?

Fotoğrafın tarihçesi; Eski Yunanca photos (ışık) ve graphein (çizmek) sözcüklerinin birleşiminden oluşan fotoğraf sözcüğü, optik sistemler aracılığıyla ışığa duyarlı gümüş tuzlarının etkilenmesi ve kimyasal işlemlerden sonra kalıcı görüntü elde edilmesi işlemi için kullanılır.

Camera Obscura, fotoğraf kamerasının atasıdır. Latincedeki anlamı karanlık odadır. En erken versiyonları antik çağa uzanmaktadır ve camera obscuralar, içine küçük bir delikten ışık sızan küçük, karanlık odalardan oluşmaktaydı. Sonuç olarak, dış bir sahnenin ters resmi karşı duvara yansıtırdı. Bu teknik yüzyıllarca güneş tutulmasını gözle zararı vermeyecek şekilde izlemek için kullanıldı. 16. yüzyıla gelindiğinde ise camera obscura, resim çizmeye yardımcı olarak kullanıldı. Çizilecek figür kutunun dışında poz verirdi. Ressamda camera obscurayı kullanarak figürün resmini bir kâğıda yansıtır ve kalemle üzerinde geçirdi.

## Tarihteki İlk Fotoğraf

1820'lerde Niépce sekiz saatten daha uzun bir sürede bir güvercinliğin fotoğrafını çekmeyi başardı. Bunu, metal bir plakayı ışığa maruz bırakıp, kabartma ve baskı yöntemi ile yaptı. Niépce'nin 1833 yılındaki ölümünden sonra, Niépce'nin partneri ressam ve bilim adamı Daguerre 1839 yılında Daguerreotype fotoğrafı icat eder. Bu da fotoğrafçılık için bir dönüm noktasıdır. (Kaynak: Naomi Rosenblum "A World History of Photography" (1997) sayfa 17)

## **Osmanlı Devleti'nde Fotoğraf**

Daguerre'in icadı İstanbul'da 28 Ekim 1839'da II. Mahmud'un emriyle kurulmuş olan ilk Osmanlı gazetesi Takvim-i Vekayi'de duyurulmuştur.

Girault de Prangey (ressam), üç yıldan uzun süren bu seyahatten İstanbul'un 1843 yılında çekilmiş ilk resimleriyle dönmüştür: şehir manzaraları, balık dalyanlarıyla Boğaz'dan görünüşler, bir mezarlığın altından uzanan dar bir yol, bir camiiden bir çeşmeden ayrıntılar. Fotoğraf makinesinin icadından tam dört yıl sonra İstanbul'un ilk fotoğrafları çekildi. (Kaynak: İstanbul, Fotoğrafçılar, Sultanlar 1840-1900" Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları 2014 (metin: Catherine Pinguet) sf. 29, 35)

## **İstanbul'da İlk Fotoğraf Stüdyosu**

Fransız asıllı Compas 1842 şubatında Daguerre'in bir öğrencisi olarak takdim edilerek Osmanlı gazetelerinde adı geçen ilk fotoğrafçı olmuştur. Anlaşılan haftanın her günü Pera'da Belle Vue'de gümüşlü levhalara çektiği resimleri sergiliyor, bildiklerini öğretiyor, malzeme satıyordu. Journal de Constantinople'un 11 Kasım 1846 tarihli nüshasında doksan yedi öğrenciye dagerotip öğreten bu ustanın yetenekleri alkışlanıyor Galata'da Sankt Georg Kilisesi'nin hemen yanında yeni bir stüdyo kurduğu duyuruluyordu. Pera bölgesi fotoğrafçılık açısından çok önemliydi. (Kaynak: İstanbul, Fotoğrafçılar, Sultanlar 1840-1900" Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları 2014 (metin: Catherine Pinguet) sf. 45)

## **Abdullah Biraderler**

Osmanlı İmparatorluğu'nun fotoğrafçılarıdır. Abdülaziz ve Abdülhamit döneminin sosyal hayatını fotoğrafları ile tüm dünyaya tanıtmışlardır. İstanbul'da Tünel yakınlarında 1858'de bir fotoğrafçı dükkânı açmışlardır.

Kazanımlar: SB.4.4.1., SB.4.4.2., SB.4.4.3., SB.4.4.4., SB.4.4.5., SB.5.7.1., SB.5.7.2., SB.5.7.3., SB.5.7.4., Ş.1.1., Ş.1.2., Ş.1.3., Ş.1.4., Ş.2.1., Ş.2.2.

## Türk Hareminden Bir Sahne



Franz Hermann, Hans Gemminger,  
Valentin Mueller, 1654 Tuval üstüne yağlıboya

Resmin, 1628-29 yılında Osmanlı Devleti'ne gönderilen Kutsal Roma İmparatorluğu elçisi Hans Ludwig von Kuefstein'in Viyana'ya dönüşünde ısmarladığı bir dizinin parçası olduğu düşünülmektedir. Resmin üstünde: "Seçkin Türk hanımlarının evlerinden çıkmaları ya da yabancılarla tanışmaları adet olmadığından, onlar birbirlerini evlerine davet eder, dans, komedyalar ve benzeri eğlencelerle kendilerini oyarlar" yazılıdır. Kompozisyonun alt bölümünde misafirler karşılanır ve kadınlar defin ritmiyle dans ederler. Üst bölümde rebab, def ve santur çalan sazadeler eşliğinde, başlarından terpuşları, ellerinde işlemeli yemenileriyle dans eden iki kadın görülür. Resimde halı, giysi ve çalgı detayları büyük incelikle işlenmiştir.

### Harem

- Hükümdarın ve ailesinin yaşadığı bölümdür.
- Saray kadınlarının eğitimi burada verilirdi.
- Harem ağası bu bölümün yöneticisiydi.

Sözlük anlamıyla bir mabet ya da kutsal alandır. Genel girişin yasak ya da denetim altında olduğu ve içinde belirli kişilerin ya da belirli davranış biçimlerinin yasak olduğu bir mekânı ima eder. Bir hanenin özel yaşama ilişkin bölümlerine ve uzantısı olarak burada yaşayan kadınlara da harem deniyor olması, İslamiyet'in bu bölümlere, özellikle hane kadınlarıyla kan bağı derecesinin dışında kalan erkeklerin girişini kısıtlamasından kaynaklanır. Haremın başı, padişahın annesiydi. Valide sultanın hem aile üyeleri hem de haremın idari/hizmet hiyerarşisi üzerinde otoritesi vardı. Harem'e gelen cariyelere şarkı söyleme, dikiş dikme, bir müzik aleti çalma, dans etme ve Türkçe dil eğitimi verilirdi. (Kaynak: Leslie P. Peirce, Harem-i Hümayun 1993.)



## Kozbekçi Mustafa Ağa ve Maiyeti



George Engelhardt Schroder, 1727-1728?  
Tuval üstüne yağlıboya

İsveç Kralı XII. Karl, 1709'da Büyük Petro'ya yenilince Osmanlı Devleti'ne sığınmış, ülkesine dönerken de ardında büyük miktarda borç bırakmıştı. Bu borcu geri almak için Kozbekçi Mustafa Ağa, 1727 yılında Osmanlı Devleti tarafından Stockholm'e gönderilmişti. Yirmi üç kişilik maiyetiyle İsveç'te on beş ay kaldıktan sonra parayı alamadan geri dönmesine karşın Mustafa Ağa, bu ülkede büyük ilgi görmüş ve I. Frederik'in ressamı Schröder tarafından portreleri yapılmıştır. Resimde kakum kürklü kaftanı içinde maiyetini temsil eden üç kişiyle birlikte gösterilmiş olan Mustafa Ağa'nın belinde taşlı bir hançer dikkat çeker.

Kazanımlar: HB.2.4.1., SB.4.7.1., SB.5.7.1., SB.5.7.2., SB.5.7.3., SB.5.7.4.

## Yusuf Agâh Efendi



Carl Frederik von Breda, 1794-1796  
Tuval üstüne yağlıboya

1793'te Reisülkitab'ın Bebek'teki yalısında yapılan toplantıda "Avrupa kaidesine sefaret usulünün lazım-ı vaz ve tesisi için Osmanlı Devleti'nin ilk daimi elçiliğinin İngiltere'de kurulması kararlaştırılmış, elçi olarak da Moralı Kalyonlar Kâtibi Yusuf Agâh Efendi görevlendirilmişti. Yola çıktıktan iki ay sonra Londra'ya ulaşan heyet, Thames nehri kıyısında bulunan Adelphi'deki Adams caddesinde seçtikleri konuta yerleştiler. Londra'da üst düzeydeki bürokratların katıldığı birçok davette hazır bulunan Yusuf Agâh Efendi'nin, St. James Caddesi'ndeki stüdyosunda yaptığı portrelerle ün kazanan İsveçli ressam Carl Fredrik von Breda tarafından anıtsal boyutlu bu portresi de yapılmıştı.

### Sorular

- 1.Osmanlı'nın yurtdışına gönderdiği ilk elçi kimdir? Hangi ülkeye göndermiştir?
- 2.Osmanlı'nın yurtdışına gönderdiği ilk kalıcı elçi kimdir? Hangi ülkeye göndermiştir?

### Cevaplar

- 1.Yirmi Sekiz Mehmed Çelebi, Fransa
- 2.Yusuf Agâh Efendi. İngiltere.

Kazanımlar: HB.2.4.1., SB.4.7.1., SB.5.7.1., SB.5.7.2., SB.5.7.3., SB.5.7.4.

## Fransız Büyükelçisi Vergennes Kontu Charles Gravier'nin Türk Giysileri İçinde Portresi



Sanatçının İstanbul'da yaptığı portrede, büyükelçi, elinde dumanı tüten çubuğu ile Türk giysileri içinde bir Osmanlı odasında otururken resimlenmiştir. Resimde, modelin sağ kolunu dayadığı minder üzerindeki saatler, belindeki yemeni kuşağa sokulmuş değerli taşlarla süslü bitkisel bezemeli hançer ya da sol elindeki tesbih gibi detayların incelikli işçiliği dikkat çeker. Vergennes Kontu Charles Gravier (1717-1787), 1755 yılında elçi olarak geldiği İstanbul'da aynı yıl atandığı büyükelçilik görevini 1768 yılına kadar yürütmüş ve Osmanlı Devleti'nin Fransa ile olan ticaretine katkı sağlamıştır. Favray, büyükelçinin padişah tarafından kabulü töreninin yanı sıra, yine büyükelçi için bir İstanbul panoraması da resimlemiştir.

Antoine de Favray, 1766  
uval üstüne yağlıboya, 141.5 x 113 cm

## Vergennes Kontesi'nin Türk Giysileri İçinde Portresi



Antoine de Favray, 1766  
Tuval üstüne yağlıboya, 129 x 96 cm

Kontes, eşi Büyükelçi Charles Gravier'ninkine benzer bir pozda, bir divanda otururken resimlenmiştir. Eşinin portresinden farklı olarak, Vergennes Kontesi doğrudan izleyiciye bakmaktadır. İki resimde de giysi ve takıların zengin ayrıntıları, sanatçının son derece titiz desen çalışmasını ve kürk, kumaş, inci, altın gibi farklı malzemeleri resme aktarmadaki yetkinliğini ortaya koymaktadır.

### ***Bunları Biliyor Muydunuz?***

#### **Portre nedir?**

Portre; resim, fotoğraf, heykel ve benzeri sanat türlerinde bir kişinin yüzünün ve yüz ifadesinin betimlenmesi ile oluşturulan eserdir. Bu eserlerin amacı, kişinin görünüşünü, kişiliğini ve ruh hâlini yansıtmaktır. Bu sebeple fotoğrafçılıkta portreler anlık olarak değil, belirli bir kompozisyon dâhilinde kişinin poz vermesiyle çekilir.

#### **Sorular**

- 1.Portre resminde hangi öğeler bulunabilir?
- 2.Portre resminden hangi bilgiler tespit edebilir?

#### **Cevaplar**

- 1.Dönemsel kıyafetler, aksesuarlar vb.
- 2.Portre sahibinin yaşadığı dönem, yaşadığı yer, kültürü vb.

Kazanımlar: SB.4.7.1.



## Yeni Cami ve İstanbul Limanı



Jean-Baptiste Hilair, 1789  
Kâğıt üstüne suluboya

Resmin altında sanatçı tarafından yazılmış olan açıklamadan anlaşıldığı üzere, İstanbul Limanı'nda Fransız Büyükelçisi Kont Choiseul-Gouffier'nin topladığı antik eserlerin Fransa'ya gönderilmek üzere gemiye yüklenmesi konu edilmiştir. İlk kez 1776 yılında, Hilair ile birlikte bir Ege haritası çıkarmak üzere Osmanlı topraklarına gelen Choiseul-Gouffier, hazırladığı Voyage Pittoresque de la Grèce adlı kitapta büyük ölçüde sanatçının resimlerinden yararlanmıştır. Antikiteye meraklı bu diplomat ve ressam arasındaki ortaklık, Choiseul-Gouffier'in 1784'te İstanbul büyükelçisi olarak atanmasından sonra da devam etmiştir.

Resimde, sol altta kayıklara aktarılan antik eserler görülür. Sanatçı her ne kadar belirli bir olayı betimlese de, anıtsal yapıların belirlediği kent silueti önünde limanın görünümü ve sürüp giden gündelik yaşam da önemli bir yer tutar. Ön planda çubuk içen, sohbet eden, tekneye binmek için bekleyen halktan figürlerin yer aldığı Haliç ve Liman görünümleri, sanatçının İstanbul konulu resimlerinde sıklıkla karşılaşılan kompozisyonlardır.

Kazanımlar: SB.4.2.1., SB.4.2.2., Ş.1.1., Ş.1.2., Ş.1.3., Ş.1.4., TT. 7. Ç. 1. 1.

## İstanbul Panoraması



Antoine de Favray, 1773  
Tuval üstüne yağlıboya, 100x213 cm

Favray'nin İstanbul'da yaptığı resimler arasında panoramik İstanbul manzaraları önemli bir yer tutar. Tüm detayların son derece titizlikle ve doğrulukla işlendiği, önemli bir belge niteliği de taşıyan bu manzaralar, dönemin diğer batılı sanatçılarının çoğunlukla yaptığı gibi Pera'daki elçiliklerden; özellikle de sanatçının İstanbul'dayken bir süre yaşadığı Rus Sarayı'ndan bakılarak resmedilmişlerdir. Resimde ön planda görülen bahçeler Rus Sarayı'na aittir. İstanbul'un çeşitli semtlerinin yanı sıra Topkapı Sarayı ve Favray'nin Asya Sarayı olarak sözünü ettiği bir yapılar grubu görülür. Favray Turgot'ya yazdığı mektupta şöyle der: "...bir saray görülüyor. Asya Sarayı diye adlandırılıyor. Sarayı, IV. Murad, Bağdat seferinden

dönüşte, İran stilinde inşa ettirmiş. Saray bugün terkedilmiş...". Hilair, Cassas gibi başka sanatçıların eserleriyle karşılaştırıldığında Harem bölgesindeki bu yapılar topluluğunun, bugün var olmayan "Kavak Sarayı" olduğu anlaşılır. Sağda, arka planda görülen yüksek, beyaz dağ ise Uludağ'dır.

### Bunları Biliyor Muydunuz?

Fatih Sultan Mehmed'in camisinin, Fatih Camii, mimarı Atik Mimar Sinan (15.yy). Süleymaniye Camisinin mimarı ise Mimar Sinan (16. yy). Kılıç Ali Paşa Camisinin mimarı da Mimar Sinan'dır. (16.yy). (Kaynak: Gülru Necipoğlu, Sinan Çağı)

### Resimde görülen tarihi yapılar

- Topkapı Sarayı
- Sultan Ahmet Camii
- Tophane-i Amire
- Kaptan-ı Derya Kılıç Ali Paşa Camii
- Rus Sarayı

Kazanımlar: Ş.1.1., Ş.1.2., Ş.1.3., Ş.1.4., HB.3.5.3., SB.4.2.1., SB.4.2.2., SB.4.3.1., SB.4.3.2., SB.4.3.3., TT. 7. C. 1. 1., TT. 7. C. 1. 2., TT. 7. C. 1. 3.

## Padişah'ın Saltanat Kayığı Üsküdar Önlerinde



Clara Barthold Mayer, 18.yüzyıl sonları  
47 x 65.5 cm

İngiltere'de şövalye ilan edildikten sonra İstanbul'a büyükelçi olarak atanan 1. Baronet İskoç asıllı Sir Robert Ainslie Mayıs 1776'da İngiltere'den yola çıkmış, Ekim ayında İstanbul'a varmıştır. 1792'ye kadar bu görevi sürdüren elçi iki ülke arasındaki ticareti geliştirmek ve Osmanlı-Rus Savaşı sırasında bozulan ilişkileri güçlendirmek için çalışmıştır. Antikiteye, nümismatiğe, doğa tarihine ve Doğunun yaşamına meraklı olan büyükelçi topladığı Osmanlı ve Bizans eserleri, sikkeler ve himayesindeki ressam Luigi Mayer'e yaptırdığı resimlerle önemli bir koleksiyon oluşturmuş; İstanbul'da Osmanlı adetlerini ve yaşam tarzını yansıtan bir yaşam sürdürmeye çalışmıştır. Elçinin aynı zamanda arkadaşı da olan Almanya doğumlu suluboya

ressamı Luigi Mayer'in 1786'dan sonra İstanbul'a geldiği bilinir. Resimleri, 1801'den itibaren Londra'da yayınlanacak Views in Egypt, Views in Palestine, Views in the Ottoman Empire isimli kitaplar için İstanbul'un yanı sıra, Akdeniz kıyıları, Anadolu, Ege, Balkanlar ve Mısır'ı kapsayan gezilere çıkarak antik kentleri ve gündelik yaşamı yansıtan yüzlerce kompozisyon hazırlar. Mayer İstanbul'a döndükten sonra, Ainslie'nin yanında tercüman olarak görev yapan Mr. Barthold'un kızı olduğu sanılan Clara ile evlenir. Kendisi de resim sanatıyla yakından ilgilenen Clara, bundan böyle kocasının en yakın çalışma arkadaşı ve yardımcısı olacaktır. Çift 18. yüzyıl sonlarının İstanbul'unu betimleyen eserlerinde gittikçe modernleşen, çehresi değişen kentin göz alıcı görünümünü, gündelik yaşamından detayları resimlemişlerdir. Mayer'ler 1794'te İngiltere'ye gittikten sonra da, gravürlemek üzere Doğu konulu suluboyalar üretmeyi sürdürmüş, çoğunlukla figürlü manzaralar resimleseler de Luigi 1799'da eşinin Türk giysileri içinde bir portresini de yapmıştır. Luigi Mayer'in 1803'teki ölümünden sonra Clara Londra Portman Square'deki evlerinde resim çalışmalarını, kendisinin ve kocasının eserlerinin yayınlanmasıyla ilgili faaliyetlerini sürdürmüştür.

### Sorular

- 1.Eserde resmedilen ulaşım aracı nedir?
- 2.Kayıktan başka ulaşım aracı görüyor musunuz?
- 3.Saltanat kayığı o döneminin makam aracıydı diyebilir miyiz?
- 4.Günümüzdeki kayıklar eserdeki kayığa benziyor mu?
- 5.Daha önce kayığa bindiniz mi?
- 6.Geçmiş dönemde hangi ulaşım araçları kullanılıyordu?
- 7.Günümüzde hangi motorlu araçlar kullanılır?

### Cevaplar

- 1.Saltanat Kayığı
- 2.Hayır
- 3.Evet
- 4.Günümüz kayıkları daha modern bir görünüme sahip
- 5.Öğrencinin kendi cevabı.
- 6.Geçmişte gemi, fayton gibi motorsuz araçlar kullanılıyordu.
- 7.Günümüzde çok çeşitli motorlu ve motorsuz ulaşım araçları mevcuttur. (Uçak, araba vb.)

## İngiliz Elçisinin Kızı Tahtirevanda



Fausto Zonaro, 1896  
Tuval üstüne yağlıboya

Zonaro'nun, 1896 yılında saray ressamı olana kadar İstanbul'da en çok sipariş aldığı çevre Avrupa elçilikleridir. Zonaro'nun anılarından öğrendiğimize göre bu dönem müşterilerden biri olan İngiliz elçisi Sir Philip W. Currie (1894-96) sanatçıya, bir diplomatla evlenmek üzere olan üvey kızını, düğünün yapılacağı kiliseye taşıyacak tahtirevanda gösteren bir resim ısmarlamış ve resmin arka planında, elçilik bahçesinden görülen Haliç manzarasının yer almasını istemiştir. Tahtirevan taşıyıcıları, süslü giysileri içindeki iki kavas ve duvağıyla tahtirevanda oturan kız, sanatçıya birkaç gün poz vermiştir. Sanatçının eşi Elisa'nın tuttuğu hesap defterlerinde, 1896 Mayıs ayında İngiliz elçisi Sir Philip W. Currie için 42.27 Lira karşılığında, bir yağlıboya ve bir de suluboya resim yapıldığı görülür. Bu resim sözü edilen yağlıboya tablo olmalıdır.

### *Bunları Biliyor Muydunuz?*

#### **Tahtirevan nedir?**

İçine binildikten sonra kaldırılarak insanların omzunda taşınan ya da fil, deve, at vb. ye yüklenerek götürülen, üstü örtülü ve bir oda biçiminde bir tür taşıt. Tahtirevanlar 17 ve 18. yüzyıllarda İngiltere, Fransa ve İtalya'da popülerdi. Ayrıca tahrivenlar oyma ve mitolojik sahne resimleriyle süslüydü.

#### **Osmanlı'da Giyim Kuşam**

İlk kez II. Mahmud döneminde, orduda ceket, pantolon ve çizmeden oluşan Avrupalı tipte bir üniforma giymeye başlandı. 1826 yılında, bu kıyafet değişikliği sivil halka da uygulandı ve sarık ve kaftan, yerini ceket ve pantolon ve fese bıraktı.

#### **Sorular**

1. Tahtirevan nedir?
2. Tahtirevanların üzerinde ne süslemeleri vardı?
3. Günümüzde kullanılan motorsuz ulaşım araçları hangileridir?
4. Çevre dostu ulaşım araçları hangileridir?
5. Günümüzde kullanılan motorlu ulaşım araçları hangileridir?

#### **Cevaplar**

1. Tahtirevan, genelde insanların omuzlarında, bazen de deve, fil, at gibi hayvanlara yüklenerek götürülen, üstü örtülü, insan taşınan, tekerleksiz araçtır.
2. Tahrivenlar oyma ve mitolojik sahne resimleriyle süslüydü.
3. Bisiklet, at arabası, kayak, yelkenli
4. Bisiklet, yelkenli, elektrikli araba
5. Araba, uçak, gemi, motor

Kazanımlar: HB.2.4.1., SB.4.2.1., SB.4.2.2., SB.4.7.1., Ş.1.1, Ş.1.2., Ş.1.3., Ş.1.4., TT. 8. Ç. 1. 1., TT. 8. Ç. 1. 2.



## Osman Hamdi Bey

### Suna ve İnan Kır a Vakfı Koleksiyonu'ndan yapıtlarıyla yaşamı ve sanatı

Osman Hamdi Bey, Tanzimat Dönemi'nin yetiştirdiği bir Osmanlı aydını; resim, arkeoloji, müzecilik, sanat eğitimi gibi kültür-sanat yaşamının farklı alanlarında, bir ömre ancak sığdırılabilecek zenginlikte ve çeşitlilikte katkıları olmuş bir kişilik.

Ardında bıraktığı miras, ölümünden 100 yıl sonra bile sanatçıların, bilim insanlarının eserlerinde, kurumlarımızda, m zeciliğimizde yaşamaya devam ediyor. O, her zaman gündemin  n sıralarına oturmayı, dikkati çekmeyi, sesini duyurmayı, hararetle tartışmaların konusu olmayı başarıyor.

Pera Müzesi'nin Sevgi ve Erdoğan Gönül Galerisi'nde Osman Hamdi Bey'e ayrılan bu özel bölüm, Suna ve İnan Kır a Vakfı Oryantalist Resim Koleksiyonu'nda yer alan yapıtlarıyla, tutkunu olduğu resim sanatıyla ilişkisinin farklı yönlerini sergileyen örnekler sunuyor.

Ayrıca "Osman Hamdi Bey'in Dünyasına Yolculuk: Sanal Gerçeklik Deneyimi" ile sanatçının tarihsel veriler doğrultusunda kurgulanmış çalışma ortamını ziyaret etme ve "Kaplumbağa Terbiyecisi" resminin içinde etkileşimli bir gezintiye çıkma imkânı vererek, bu çok yönlü kişiliği bir kez daha selamlıyor.

### Sanatçı Hakkında

Tanzimat Dönemi'nin yetiştirdiği bir Osmanlı aydını. Resim, arkeoloji, müzecilik, sanat eğitimi gibi kültür-sanat yaşamının farklı alanlarında, bir ömre ancak sığdırılabilecek zenginlikte ve çeşitlilikte katkılar yapmış bir kişilik. Osman Hamdi Bey'in ardında bıraktığı miras, ölümünden 100 yıl sonra bile řu ya da bu biçimde sanatçıların, bilim insanlarının eserlerinde, kurumlarda, m zeciliğimizde yaşamaya devam ediyor. O her zaman gündemin  n sıralarına oturmayı, dikkat çekmeyi, sesini duyurmayı, hararetle tartışmaların konusu olmayı başarıyor.

### Kronoloji

- 30 Aralık 1842'de elçilik, nazırlık, sadrazamlık yapan İbrahim Edhem Paşa'yla Fatma Hanım'ın 4 oğlunun en büyüğü, Osman Hamdi İstanbul'da dünyaya geldi.
- İlk  ğrenimine Beşiktaş'ta başlayan Osman Hamdi, 1856'da Mekteb-i Maarif-i Adliye'ye devam etti. Yaptığı karakalem desenlerden resme olan ilgisinin bu sıralar başladığı anlaşılmaktadır.
- 1860'da, eğitim için Paris'e g nderilmif ilk öğrencilerden biri olan ve o tarihte Ticaret Nazırı olarak görev yapan İbrahim Edhem Paşa'nın 18 yaşındaki oğlu Osman Hamdi, Tercüme Odası memurluğuna getirildi ve Paris'e hukuk eğitimi almak üzere gönderildi.
- 4 Eylül 1881'de Müze-i Hümayun müdürü P. Anton Dethier'nin ölümü üzerine bu kurumun müdürlüğüne getirildi. Çinili Köşk' te bulunan müzeyi düzenleyip geliştirmek için çalışmalara başladı.
- Resmen 2 Ocak 1882'de kurulan Sanayi-i Nefise Mektebi'nin müdürlüğüne getirildi. 2 Mart 1883'te eğitime başlayan okulda, resim, heykel ve mimarlık alanlarında eğitim veriliyor, Paris Güzel Sanatlar Yüksekokulu model alınıyordu.
- 24 şubat 1910'da Osman Hamdi Bey'in Kuruçeşme'deki yalısında vefat etmesi İstanbul'da ve Batı'da büyük bir üzüntüyle karşılanmış; devlet erk nının, yabancı temsilcilerin katıldığı tören, Ayasofya'da kılınan cenaze namazından sonra Müze-i Hümayun' da yapılan konuşmalarla devam etmiş, sanatçı vasiyeti üzerine çok sevdiği Eskihisar'da toprağa verilmiştir.

## Kaplumbağa Terbiyecisi



Osman Hamdi Bey, 1906–1907  
Tuval üstüne yağlıboya, 221.5 x 120 cm

1906'nın 1 Mayıs günü Paris Grand Palais' de açılan, Fransız Sanatçılar Derneği'nin (Société des Artistes Français) düzenlediği Salon sergisinde Fransızca adı "L'homme aux Tortues" (Kaplumbağalı Adam), sergiye ait katalogların birindeyse İngilizce adı kısaca "Tortoises" (Kaplumbağalar) olarak verilen resim Osman Hamdi Bey'in "Kaplumbağa Terbiyecisi" olarak tanınmış olan eseridir. Osman Hamdi Bey, resmin yapılışından 37 yıl önce Bağdat'tayken babasına yazdığı bir mektupta Tour de Monde dergisinin eline geçen sayısını zevkle okuduğunu belirterek teşekkür eder. Derginin ilgili sayısında Aimé Humbert adındaki İsviçreli diplomatın Japonya'da gördüklerini anlattığı bir makalesi de yer almakta, genellikle Koreli olduğu belirtilen kaplumbağa terbiyecilerinden söz edilmektedir. Terbiyecilerin küçük bir davulla çaldıkları ritim eşliğinde kaplumbağalara sıra halinde yürümeyi, alçak bir masanın üstünde üst üste dizilmeyi öğrettiklerini anlatan metne bu etkinliği betimleyen bir gravür de eşlik eder. Söz konusu makale ve gravürün Osman Hamdi Bey'e eseri için bir ilk fikir, esin verdiği düşünülebilir. Osman Hamdi'nin resimlediği sahnede yerdeki yeşillikleri yemekte olan kaplumbağaları düşünceli bir tavırla izleyen Doğulu giysiler içinde bir erkek figürü görürüz. Elinde bir ney tutmakta, sırtında nakkare veya kudüm cinsinden bir vurmali çalgı

durmaktadır. Önünde durduğu pencerenin üstünde yer alan sivri kemerli alınlıkta "Şifa'al-kulûp lika'al Mahbub" yani "Kalplerin şifası, Sevgiliyle (Hz. Muhammed) buluşmaktır" yazılıdır. Mekân olarak, sanatçının resimlerinde sıkça karşımıza çıkan Bursa Yeşil Cami'nin üst kat odası kullanılmış, figür için pek çok resminde olduğu gibi Osman Hamdi'nin kendisi modellik etmiştir. Adamın elinde, sırtında yer alan çalgılar derviş olabileceğini akla getirirse de, başlığı Elbise-i Osmaniye'de "yemeniler dolanmış keçe kalpak" olarak tanımlanan "Mardinli Kürd" tipinin başlığına benzer. Osman Hamdi'nin Viyana'da bulunduğu sırada, bu giysiyle poz verdiği bazı fotoğraflar çektiği bilinmektedir. Sanatçı, figür ve mekân detayları için, başka resimlerinde de sıkça görüldüğü gibi çeşitli fotoğraflardan yararlanmış olmalıdır.

### Bunları Biliyor Muydunuz?

#### Hat sanatı

"Hat" güzel yazı yazma ve süsleme sanatıdır. Bu işi yapanlara da hattat denir. Osmanlı'nın meşhur hattatları; Şeyh Hamdullah, Ahmet Karahisarî, Hafız Osman, Dedezade gibi isimlerdir.

Kazanımlar: SB.4.2.1., SB.4.2.2., HB.3.5.1., HB.3.5.3., HB.3.5.5., HB.3.5.9., SB.5.2.2., SB.5.2.3., SB.5.2.4., SB.5.2.5., SB.5.6.1., SB.5.6.2., SB.5.7.2., SB.5.7.3., SB.5.7.4., Ş.5.1., Ş.5.2., Ş.5.3., Ş.5.4., Ş.5.5., Ş.5.6., Ş.5.7., TT. 7. C. 1. 1., TT. 7. C. 1. 2., TT. 7. C. 1. 3.

## Sorular

- 1.Eserde anlatılmak istenilen nedir?
- 2.Eserde kaç kişi görüyorsunuz?
- 3.Sizce bu eser kapalı alanda mı, açık alanda mı resmedilmiş?
- 4.Nasıl bir bina burası? Müze mi, cami mi, kulübe mi, saray mı, ev mi?
- 5.Duvarlar hangi teknikle dekore edilmiştir?
- 6.Yukarıda okuyamadığımız bir yazı var, bu yazı tekniğinin adı nedir? Yazı hangi dilde olabilir?
- 7.Figürün surat ifadesi sizde hangi duyguyu uyandırıyor?
- 8.Ayakta duran figür kim olabilir?
- 9.Derviş burada ne yapıyor olabilir?
- 10.Enstrüman çalmayı denediniz mi? Dervişin elinde tuttuğu enstrümanın adını biliyor musunuz? Nasıl kullanılıyor?
- 11.Dervişin sırtında ve boynunda asılı duranlar nedir? Ne işe yarıyor?
- 12.Siz de hayvan besliyor musunuz?
- 13.Kaplumbağalar ne yiyor?
- 14.Eserde en çok dikkatinizi çeken hangi renk oldu?
- 15.Sizce Osman Hamdi Bey'in eserdeki kıyafetiyle, günümüzde giydiğimiz kıyafetler benzer mi? Resimdeki derviş nasıl giyinmiş? Ayağındakilerin ve başındakinin adı nedir?

## Cevaplar

- 1.Dervişin müzik sanatı aracılığıyla kaplumbağaları terbiye etmesi
- 2.Bir kişi
- 3.Kapalı alanda
- 4.Cami (Bursa'daki Yeşil Cami'nin üst kat odasında)
- 5.Çini
- 6.Hat sanatı kullanılarak hazırlanmış bir kitabe. "Kalplerin şifası, Sevgiliyle (Hz. Muhammed) buluşmaktır" yazıyor.
- 7.Öğrencinin kendi cevabı.
- 8.Derviş andıran bir Osmanlı figürü. Osman Hamdi Bey kendisini model olarak kullanmış.
- 9.Kaplumbağaları izliyor
- 10.Ney (üflelemeli bir çalgıdır)
- 11.Nakkare, kudüm benzeri yarım küre biçiminde bir küçük davuldan oluşan vurmali bir çalgı
- 12.Öğrencinin kendi cevabı.
- 13.Yaprak
- 14.Öğrencinin kendi cevabı.
- 15.Bizden farklı giyinmiş. Ayağındakilere çedik, kafasındakine de serpuş diyoruz.

## "Osman Hamdi Bey'in Dünyasına Yolculuk"

### Sanal Gerçeklik Deneyimi

Pera Müzesi'nin Sevgi ve Erdoğan Gönül Galerisi'nde Osman Hamdi Bey'e ayrılan bu özel bölüm, Suna ve İnan Kiraç Vakfı Oryantalist Resim Koleksiyonu'nda yer alan yapıtlarıyla, tutkunu olduğu resim sanatıyla ilişkisinin farklı yönlerini sergileyen örnekler sunuyor. Ayrıca "Osman Hamdi Bey'in Dünyasına Yolculuk: Sanal Gerçeklik Deneyimi" ile sanatçının tarihsel veriler doğrultusunda kurgulanmış çalışma ortamını ziyaret etme ve "Kaplumbağa Terbiyecisi" resminin içinde etkileşimli bir gezintiye çıkma imkânı vererek, bu çok yönlü kişiliği bir kez daha selamlıyor.

Kazanımlar: TT. 7. A. 1. 1., TT. 7. A. 1. 2., TT. 7. A. 1. 3., TT. 7. A. 1. 4., TT. 7. A. 2. 1., TT. 7. A. 2. 2.

## İki Müzisyen Kız



Osman Hamdi Bey, 1880  
Tuval üstüne yağlıboya

Oryantalist bir ressam sayılmasına karşılık Osman Hamdi Bey'in Doğu'ya bakışı, batılı ressamlarınkinden çok farklıdır. Resimlerindeki kadın figürlerinde cinselliği ön planda tutan batılı oryantalistlerin tersine, onun resimlerinde yer alan figürler Osmanlı'da batıya açılış döneminin, bireysel kimliğinin ve yeteneklerinin farkında, öğrenmeye ve kendini geliştirmeye açık kadınlardır. Osman Hamdi Bey'in resimlerinde Osmanlı kadını, çalgı çalarken, kitap okurken ya da evinde çiçek düzenlerken betimlenmiş ve her zaman giyimli gösterilmiştir. Bursa Yeşil Cami' den mimari öğelerin yer aldığı bu resimde de tambur, def gibi çalgıların yanı sıra halılar, kakmalı ahşap işçiliği, taş oymacılığı, çiniler gibi Osmanlı'ya özgü dekorasyon öğeleriyle, sanatçının kadın kimliğine dair bu yaklaşımı bir araya getirilmiştir.

Kazanımlar: SB.4.2.1., SB.4.2.2., Mü.2.B.3, Mü.3.D.1., SB.5.2.1., SB.5.2.2., SB.5.2.3., SB.5.2.4., SB.5.2.5., Ş.5.1., Ş.5.2., Ş.5.3., Ş.5.4., Ş.5.5., Ş.5.6., Ş.5.7., TT. 7. C. 1. 1., TT. 7. C. 1. 2., TT. 7. C. 1. 3.

### Sorular

1. Eserdeki figürler ne yapıyor? Boş vakitlerini nasıl değerlendiriyor görünüyorlar?
2. Siz de müzikle ilgileniyor musunuz? Enstrüman çalıyor musunuz?
3. Eserde hangi geleneksel enstrümanları görüyorsunuz, sayınız.
4. Kullanılan geleneksel mimari öğeleri ve dekorasyonda dikkatinizi çeken detayları anlatınız.

### Cevaplar

1. İki kadın birlikte müzikle uğraşılıyor.
2. Öğrencinin kendi cevabı.
3. Tambur ve def
4. Çini, halılar, terlikler, mermer korkuluk, niş, ahşap kapaklar vb.



## Boşluk Korkusu



Alejandro Almanza Pereda, 2010–17  
Yerleştirme

18. yüzyıldan 20. yüzyılın başına kadar, Romantik manzara resimleri hayli revaçtaydı. Çayırlar, sarp kayalıklar veya şelaleler gibi doğal coğrafi manzaraların resmedildiği bu tür yapıtlar, genellikle vatanseverlik aşılıyarak yeni ortaya çıkan devletlerin veya ülkelerin ulusal kimliklerini pekiştirmeyi amaçlıyordu. Yirminci yüzyılda yeniden üretim teknolojilerinin ve ucuz vasıflı emeğin ortaya çıkışıyla birlikte manzara ve janr resimleri ucuza üretilir hale geldi. Geçmiş on yıllara ait, kim tarafından yapıldığı bilinmeyen çeşitli tarzlardaki resimler, bugün bitpazarlarında veya yardım amacıyla kurulan mağazalarda yaygın bir şekilde satılıyor. Bir zamanlar sanatsal nitelikleriyle takdir gören bu resimler şimdi çoğunlukla atılacak veya sanat değeri taşımayan şeyler gibi elden çıkarılıyor.

Alejandro Almanza Pereda, Horror Vacui (Boşluk Korkusu, 2010–17) başlıklı serisinde, İstanbul'da arayıp bulduğu Romantik tarzda yapılmış manzara ve janr resimlerini kullanıyor. Duvarda asılı olan her resmin üzerine, görüntüyü kısmen kapatan, bu yüzden sanki resim duvara değil de duvar resmin üzerine asılıymış izlenimi uyandıran bir beton parçası yapıştırılmış. Daha sonra resmin ve asılı olduğu duvarın üzerine sıvı beton sıçratılmış. Ortaya çıkan manzara, sanki yirminci yüzyıla ait bir küçük burjuva evinin inşaat sırasında kazara berbat olmuş iç kısmı. Pereda'nın yapıtı, inşa ederken yıkıma da yol açabilen entropik güçlerin bir alegorisi olarak da görülebilir. Almanza Pereda, beton gibi bir inşaat malzemesini dış alan manzaralarıyla karşı karşıya getirerek insan eliyle gerçekleştirilen inşaatlardaki boşluk doldurma süreçlerine dikkat çekiyor. Seriyeye adını veren "horror vacui"– "boş alan korkusu ya da antipatisi"– bir resim düzleminin negatif boşluklarını detaylarla doldurmaya dayalı geleneksel bir görsel tekniktir. Yerleştirmede, insanların coğrafyayı kendi isteklerine göre durmadan ve aşındırarak biçimlendirmelerinin karşısına pastoral bir doğa manzarası konuyor. Pereda'nın yapıtı aynı zamanda tarihin üzerinin örtülmesine, değerlerin bir dönemden diğerine aktarılışına ve bir zamanlar tutku uyandıran elle yapılmış resimden bugün büyük maliyetlerle çağdaş, minimal iç mekân "tasarım"larında kullanılan betona kadar –oysa bir zamanlar ucuz olması ve inşaatta sağladığı kolaylık nedeniyle tercih ediliyordu– beğenilerdeki değişimlere işaret ediyor. Belki bu sonucusu da bir gün unutulup gidecek.

### Sorular

1. Güncel ne demek?
2. Güncel sanat nedir?
3. Güncel sanat konuları neler olabilir?
4. Yerleştirme nedir?
5. Günümüzde hangi teknikler ve malzemeler kullanılıyor?
6. Kavramsal çerçeve ne demek?
7. İnsan ve doğanın günümüzdeki ilişkisi sizce nasıl?
8. Çevrenizi korumak için neler yapıyorsunuz?



## Cevaplar

1.Günümüze ait olan, günün konusu olan.

2.Halen hayatta olan sanatçılar tarafından gerçekleştirilen sanatsal üretim. Güncel sanat sadece belirli bir grup, tarz ya da teknikle bağlantılı değildir, kısaca günümüze ait sanatı ifade eder.

3.Öğrencinin kendi cevabı (her şey olabilir).

4.Enstalasyon diye bilinen özellikle belirli bir mekan için tasarlanmış sanat çalışması. Yerleştirme, sıklıkla çok sayıda parçadan oluşur ve geçici bir süre için mekanı kaplar. Yerleştirmeler pek çok farklı malzemeden oluşabilirler. Örneğin bulunmuş nesnelere oluşan bir yerleştirme, salıncaklardan oluşan bir yerleştirme veya bir ses yerleştirmesi olabilir.

5.Video, yerleştirme, 3 boyutlu, ses, performans vb.

6.Eserin konusu, eserde anlatılmak istenilen düşünceler, olaylar, kavramlardır. Bu eser, 15. İstanbul Bienali'nin teması "İyi Bir Komşu" kapsamında doğa ve insan ilişkisine dikkat çeker.

7.Öğrencinin kendi cevabı.

8.Öğrencinin kendi cevabı.

Kazanımlar: G.7.1.4., G.7.1.7., G.7.1.8., G.7.2.1., G.7.2.2., G.7.2.3., G.7.2.4., G.7.3.1., G.7.3.2., G.7.3.3., G.7.3.4., G.7.3.5., G.7.3.6., G.7.3.7., G.7.3.8., G.8.1.3., G.8.1.4., G.8.1.5., G.8.1.6., G.8.1.7., G.8.1.8., G.8.1.9., G.8.2.1., G.8.2.2., G.8.2.3., G.8.2.4., G.8.3.1., G.8.3.3., G.8.3.5., G.8.3.6., G.8.3.7.

## Etkinlik Önerileri

**Mekan:** Pera Müzesi, 2. Kat

**Sergi:** Oryantalist Resim Koleksiyonu

**Yöntem ve Teknikler:** Oyun

**Yaş Grubu:** 4-6

**Araç-Gereç:** Eser görselleri çıktısı

**Kazanım:** Oryantalist Resim Koleksiyonu eserlerini tanımak ve öğrenmek, hafıza gelişimi

**Süreç:**

**Eşini Bul**

Öğretmen müzede sergilenen eserlerden ikişer tane küçük boyda çıktı alır. (Eser görselleri Pera Müzesi web sitesinden seçilebilir.) Öğrencilerle hafıza oyunu oynamak için çember olunur, eser çıktılarında hazırlanan kartlar kapalı olarak dizilir. Öğrenciler kartları ikişer ikişer açarak birbirinin aynı olanları bulmaya çalışır. Açılan 2 kart birbirinin aynı değilse tekrar kapatılır ve sıra diğer oyuncuya geçer, tüm kartların eşi bulunana kadar oyun devam eder.

**Mekan:** Pera Müzesi, 2. Kat

**Sergi:** Oryantalist Resim Koleksiyonu

**Yöntem ve Teknikler:** Hikaleştirme, rol yapma, canlandırma

**Yaş Grubu:** 7-8

**Araç-Gereç:** Kağıt, kalem

**Kazanım:** Oryantalist Resim Koleksiyonu eserlerini tanımak ve öğrenmek

**Süreç:**

**Portrelerin Hikayeleri**

Oryantalist Resim Koleksiyonu gezilir ve eserlerdeki kişilerin hayatları hakkında bilgiler edinilir. Öğretmen sınıfı, her grup bir eseri temsil edecek şekilde ayırır. Gruplar eserlere

yönelik karakterlerini belirlerler (eserdeki kişiler ve hayali kişiler) ardından eser bilgilerinden yararlanarak öncesi ya da sonrası hikayesi yazarlar. Sırayla eserlerin önünde yazdıkları hikayeyi canlandırırılar.

**Mekan: Pera Müzesi, 2. Kat**  
**Sergi: Oryantalist Resim Koleksiyonu**  
**Yöntem ve Teknikler: Bakmak Görmek**  
**Yaş Grubu: 7-12**

**Araç-Gereç:** Kağıt, kuru boya

**Kazanım:** "Kaplumbağa Terbiyecisi" eserini tanımak ve öğrenmek, hayal gücünü geliştirmek

**Süreç:**

### 1) Eseri İnceleme

Osman Hamdi Bey'in eseri Kaplumbağa Terbiyecisi incelenir. Öğrenciler, tabloda dikkatlerini çeken öğeleri/detayları bir kağıda not alır. Not aldıkları öğeleri/detayları arkadaşları ile paylaşır.

### 2) Kaplumbağa Terbiyecisi'ne Tablonun Dışından Bakmak

Öğretmen, öğrencilere tabloda gördükleri arkası dönük figürün, Osman Hamdi Bey'in, ön taraftan nasıl görünebileceğini sorar. Öğrenciler, kendilerini binanın dışından percerenin öbür tarafından, Kaplumbağa Terbiyecisi'ne bakarken hayal eder. Hayal ettikleri bu alanın detaylarını düşünürler (binanın dışı, rengi, bulunduğu çevre ve doğa vb.) ve kuru boyalar ile resmederler. Ardından yarattıkları bu manzarayı sınıfa anlatırlar.

**Mekan: Pera Müzesi, 2. Kat**  
**Sergi: Oryantalist Resim Koleksiyonu**  
**Yöntem ve Teknikler: Oyun, canlandırma**  
**Yaş Grubu: 9-12**

**Araç-Gereç:** Eser görselleri çıktısı

**Kazanım:** Oryantalist Resim Koleksiyonu eserlerini tanımak ve öğrenmek

**Süreç:**

### 1) Yap-Boz

Öğretmen müzeye gelmeden önce birkaç eser görseli seçer ve baskı alır, kağıtları yap-boz gibi 3-4 parçaya böler. (Eser görselleri Pera Müzesi web sitesinden seçilebilir.) Sergi gezisinden önce öğrencilere seçili tabloların parçalarını karışık olarak dağıtılır. Eserlerin bütünü oluşturulan parçaların her biri farklı öğrencilerde bulunur. Öğrenciler ellerindeki parçanın hangi esere ait olduğunu bulup o tablonun önünde diğer parçalara sahip öğrencilerle buluşur ve kağıtları birleştirerek eseri tamamlar.

### 2) Canlandırma

Her eserin parçalarını birleştiren öğrenciler bir grup oluştururlar ve eseri donuk imge tekniğiyle canlandırırılar.

**Mekan:** Pera Müzesi, 2. Kat  
**Sergi:** Oryantalist Resim Koleksiyonu  
**Yöntem ve Teknikler:** Hikayeleştirme, canlandırma  
**Yaş Grubu:** 11-12

**Araç-Gereç:** Kağıt, kurşun kalem

**Kazanım:** Oryantalist Resim Koleksiyonu eserlerini tanımak, dönemin şartlarını öğrenmek, mektup yazım tekniklerini öğrenmek

**Süreç:**

### **1) Geçmişten Mektuplar**

Elçiler ve Ressamlar seçkisi elçilerin gittikleri ya da geldikleri ülkelere dikkat edilerek gezilir. Ardından öğretmen sınıfı gruplara ayırır ve her grup bir ülkeyi temsil eder. Her grup eserlerin konu aldığı bir ülkeye (diğer gruplardan birine) gönderilmek üzere mektup yazar.

### **2) Canlandırma**

Öğrenciler gruplarından bir temsilci/elçi seçer ve elçi mektubu ilgili ülkeye ulaştırır. Mektubun sunumunda canlandırma yaparlar (kral, kraliçe, padişah, elçi, koruma, sadrazam, asker vb.) Son olarak ulaştırılan mektuplar okunur.



SUNA VE İNAN  
KIRAÇ VAKFI